

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1230. Usque Ad Annum 1248

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1764

VD18 90118049

§. 9. Ethica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66268](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66268)

no sciri posse credatur, in quo Pyrrhonismus consistit, nempe omnium pessimus animi sensus ab ipsa veritatis investigatione avertens.

IX.
Ethica.

Inter effectus, quos methodus topica, & veritates certas inveniendi desperatio habuere, maxime noxius fuit iste, quod in ethicam introduxerint opiniones probabiles, iisque auctoritatem conciliaverint. Nec melius hæc philosophiæ pars, quam cæteræ, in scholis nostris tractabatur. Nostri Doctores contendendo de omnibus, & cunctas verisimilitudines extollendo assueti, etiam in materia morum invenerunt aliquas, & suis vel aliorum cupiditatibus obsequendi gratia sæpe a via recta declinarunt. Hinc in recentioribus Theologis moralibus tanta est doctrinæ laxitas, cujus originem in sæculo XIII deprehendo. Doctores tunc contenti erant certo propositionum numero, quarum consuetaria sano iudicio aut Evangelio non semper consentiebant. Sed illi conciliabant omnia per distinctionum suarum subtilitates simillimas

mas iis, quibus ejusdem temporis Rabini utebantur. Ethica principia non omnia tam evidentia sunt, quam geometrica: & iudicium de rebus moralibus depravant impotentes animi motus; contra nullius interest, ut lineam rectam curvet, aut angulum obtusum diminuat. Sunt tamen etiam Ethicæ sua principia certa perinde (salva proportione) ut geometricæ: foretque error perniciosus, illam in legibus humanis & arbitrariis unice fundatam credere. Ratio cunctis hominibus eam audientibus dictat, quod non ipsi se aut mundum eos circumdantem fecerint, & quod detur suprema quædam Natura, cui, quidquid sunt, debeant. Ratio monet, ut, cum ejusdem sint naturæ, se invicem ament, sibi mutuo cupiant ac præstent bona, quæ possunt, omnia, non nisi vera dicant, pacta & promissa servent. Lex vetus ac nova grandia ista principia confirmavit, e quibus recte ratiocinando singula ethicæ dogmata deducuntur.

Hoc proin studium adhiberi debet ad illustranda illa principia & trahendas inde consequentias utiles, non ad examinandas quæstiones prævias, an practica sit ethica, vel theoretica, seu speculativa, ut ajunt; nec ad disputationes generales de fine ac mediis, de actibus & habitibus, de libero ac voluntario. Oportet, ut primum fieri potest, descendere ad singularia, & ad præcepta practica, nec immorari nimis virtutum & vitiorum definitionibus, ac divisionibus, quæ ornando ingenio, & implendæ memoriæ, quam tangendo animo, & mutantæ voluntati aptiores cum sint, faciunt, ut homo videatur doctus, nec fiat melior. Hic tamen ethicæ finis est unicus. Eleganter, aut indiserte dicas, loquaris aut fileas, si cui vitam probam persuadeas, bonus ethicæ Magister es. Contra si Angelico polleas ingenio, nec discipulos tuos probiores reddas, sophista es ac nugator. Nec habuit sæculum XIII excellentiores ethicæ Magistros, quam S. Franciscum, S. Dominicum, &

& primos eorum discipulos, ut B. Jordanum, ac B. Ægydium Assisinatem, quorum sententiis vel pulcherrima philosophorum apophtegmata posthabuerim.

Hi enim sancti viri ethicam non in Aristotele, aut in commentariis ejus, sed in ipso Evangelio quærebant, cujus in assidua meditatione, ut in usum id deducerent, defixos habebant animos, & præcipuum in precatione studium ponebant suum. Et vero mirum est, quod Christiani Sacras Litteras tenentes in manibus ad perdiscendam ethicam Aristotele sibi opus esse crediderint. Haud eo inficias, quod bene cognoverit mores hominum, de iis recte differat, & apta ferat judicia: sed ejus ethica nimis humana est (ut eam vocat S. Gregorius Nazianzenus) & ille contentus est ratiocinari secundum placita communia: unde fit, ut exempli causa virtutibus annumeret Eutrapeliam, quam S. Paulus inter vitia ponit (*). *Orat. 33. p. 535. Eph. V. 4.*

C 3

Itidem

(*) Eutrapelia derivatur ab *εὐ τρέπειν* scite

*Euseb. præ-
par. lib. 15.*

*Hist. lib. X.
S. 4.*

Itidem SS. Patres spernebant hunc philosophum, quamvis eum perbene intelligerent, præsertim Græci, præter communem linguam etiam traditionem scholarum ejus habentes. Nostri autem Doctores sæculi XII & XIII solebant eundem velut oracula loquentem colere, philosophum per excellentiam dicere, & in sermone tantum latino, ac sæpe in translatione ex Arabico facta legere: nec sciebant antiquæ Græciæ mores, aut facta, quorum Aristoteles interdum ex occasione meminit: hinc toties erravit Albertus Magnus libros Politicorum commentariis exponens.

Siquis philosophorum a Christianis attente legi merebatur, is multo potius Plato erat, cujus ethica nobilior est ac purior: quia præjudiciis vul-

scite vertere, quod ad ingenium pertinet vel bene vel male adhibitum. Apostolus pro scurrili joco, Philosophus pro urbano lepore accipit, & inter virtutes haud immerito refert. Certe omnia tempus habent, ut ait Ecclesiastes c. 3, v. 1. & datur tempus ridendi v. 4. quo tempore Eutrapelia inter petulantiam & morositatem medium tenet.

vulgaribus detineri se non finens, ad prima usque principia redit, ac perfectissimum semper indagat. Propius etiam, quam quisquam alius, accedit ad sententias Evangelicas, ideoque sæculorum primorum Patribus magno fuit usui, non ad condiscendam ethicam, quam melius per traditionem Ecclesiæ edocti erant, sed ad conjungendos Christo ethnico, apud quos philosophi hujus authoritas grave habebat pondus. Quantum ad veteres Doctores nostros attinet, cum nullum Platonis locum, nullum ejus opus figillatim memorent; non ipsis cognitum fuisse credo, nisi per Aristotelem aliosque antiquos, qui mentionem de illo faciunt.

Jam de scholarum nostrarum ethica judicemus ab effectis, volo dicere, a moribus docentium discentiumque. In Magistris video multum ostentationis & vanitatis, per quam opinionibus suis adhærebant. Nam quibus e fontibus manare poterant tot inutiles quæstiones, tot subtilitates frivollæ, tot distinctiones futiles? S. Augusti-

X.
Mores Academicorum